

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА

NO.39 (3065)

ЧАЦВЕР, 18 кастрычніка, 2007

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

“Генеральная рэпетыцыя” агульнага падліку
У Маладзечанскім раёне стартваў пробны перапіс насельніцтва. **Стар. 2**

Старадрукі нацыянальнай бібліятэкі
Стар. 3

Пад крылом Мельпамены
У Мінску прайшоў IV Міжнародны фестываль “Тэатральны куфар” **Стар. 4**

Будуць новыя праекты

Аляксандр Сямёнаў

Беларусь і Італія прапрацоўваюць магчымасць стварэння транспартна-лагістычнага цэнтра ў Гродна.

Як адзначыў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Італіі Аляксей Скрыпко, праект з’яўляецца вельмі перспектыўным. Паводле яго слоў, у лістападзе пасольства мае намер правесці гандлёва-эканамічную прэзентацыю Беларусі ў італьянскім горадзе Равена. Яна таксама будзе спрыяць прыцягненню да супрацоўніцтва бізнесменаў поўначы Італіі. Акрамя гэтага на восень ад Саюза гандлёвых, прамысловых, рамесных і сельскагаспадарчых палат Італіі запланаваны візіты ў Мінск дэлегацыі вобласці Таскана і правінцыі Мантуя.

Італьянская Рэспубліка традыцыйна ўваходзіць у дзесятку асноўных эканамічных партнёраў Беларусі на еўрапейскім кантыненте. Беларускі экспарт у Італію ў снежні-ліпені павялічыўся больш чым на 3 працэнты і дасягнуў 111,3 мільёна долараў. Аб’ём жа беларуска-італьянскага знешняга гандлю ў 2006 годзе перавысіў 669 мільёнаў долараў. У структуры беларускага экспарту на італьянскі рынак вялікую ўдзельную вагу займаюць металапрадукцыя, шкловалакно. У аснове паставак з Італіі — станкі і абсталяванне, скура, тканіны і іншае.

Варта адзначыць, што ў Беларусі створана 87 прадпрыемстваў з удзелам італьянскага капіталу, у тым ліку 47 сумесных і 40 замежных.

Узнагарода знайшла героя

Ордэн Чырвонай Зоркі папоўніў баявыя ўзнагароды ветэрана Антона Арцёменкі

Ветэран з вёскі Гусевіца Буда-Кашалёўскага раёна Гомельскай вобласці Антон Арцёменка праз 62 гады атрымаў баявы ордэн Чырвонай Зоркі

Юры Авер’янаў

Здарылася гэта ў лютым 1945 года пры вызваленні Усходняй Падчас адпачынку паміж баямі камандзір разліку 45-міліметровай гарматы Антон Арцёменка ўбачыў раніцай разведвальны ўзвод гітлераўцаў з 11 чалавек, які

рушыў у тыл савецкіх войскаў, і даў каманду “К бою”. Сіламі сваёго разліку і кемлівасцю байцоў пад камандваннем Антона Арцёменка вораг быў цалкам знішчаны.

Загадам камандвання Антон Арцёменка за гэтую аперацыю быў удастоены ордэна Чырвонай Зоркі, аднак праз два месяца скончылася вайна, і камандзір разліку вярнуўся на радзіму ў вёску Гусевіца Буда-Кашалёўскага раёна, дзе жыў і працаваў усе гэтыя гады.

Зараз ветэран вайны і працы Антон Лук’янавіч Арцёменка даўно на пенсіі і быў на прыемна здзіўлены, што пасля пацвярджэння з ваеннага архіва горада Падольска яму праз 62 гады, на дзень нараджэння, уручылі заслужаную ўзнагароду — другі баявы ордэн Чырвонай Зоркі.

ВЕСТКИ

Станоўчыя вынікі перамоў

Віктар Міхайлаў

Беларусь дамовілася з Літвой аб спрошчаным парадку выдачы віз для асобных катэгорый грамадзян шляска дачуэння краіны да Шэнгенскага пагаднення. Аб гэтым паведаміў начальнік консульскага ўпраўлення Міністэрства замежных спраў Беларусі Андрэй Гіро. Ён падкрэсліў, што дасягнутыя дамоўленасці маюць папярэдні характар.

Мяркуецца, што пажылым людзям, старэйшым за 65 гадоў, моладзі да 16 гадоў і інвалідам будучы выдавацца шматразовыя візы тэрмінам дзеяння да трох гадоў. “З Польшчай такой дамоўленасці не ўдалося дасягнуць”, — са шкадаваннем адзначыў Андрэй Гіро.

Па выніках перамоваў з Літвой і Польшчай быў зафіксаваны максімальны тэрмін знаходжання грамадзян Беларусі на тэрыторыі гэтых дзяржаў і, адпаведна, літоўцаў і палякаў у нашай краіне — да 180 дзён у годзе (цяпер — 90 дзён).

Кнігі зблізяць культуры

Нацыянальная бібліятэка КНР перадала ў дар Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі больш за тры тысячы выданняў.

У Мінску падпісаны Мемарандум аб узаемаразуменні паміж Нацыянальнай бібліятэкай Беларусі і Нацыянальнай бібліятэкай Кітайскай Народнай Рэспублікі. У адпаведнасці з дакументам Нацыянальная бібліятэка нашай краіны ўключана ў праграму “Акно ў Кітай”, якая прадугледжвае атрыманне ў дар на працягу пяці бліжэйшых гадоў буйных калекцый кітайскіх выданняў.

Як адзначыў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Беларусі У Хунбін, першая падборка кітайскіх выданняў, падараная Беларусі, складала 3200 экзэмпляраў. Такая ж колькасць кніг, паводле слоў пасла, будзе падаравана ў наступным годзе. “Гэты мемарандум — чарговы крок па ўмацаванню культурнага супрацоўніцтва паміж нашымі краінамі, які стымулюе збліжэнне дзвюх культур і дапамагае больш глыбока пазнаць Кітай”, — адзначыў пасол.

Акцэнт зроблены і знайшоў паразуменне

Ірына Трафімава

Краіны ААН падтрымалі ініцыятыву Беларусі аб павазе разнастайнасці шляхоў развіцця дзяржаў.

У штаб-кватэры ААН на сустрэчы па міжрэлігійнаму дыялогу і супрацоўніцтву за мір міністры замежных спраў аднагалосна падтрымалі ініцыятыву Беларусі аб патрэбе павялічыць разнастайнасць сацыяльных сістэм, культур і шляхоў развіцця дзяржаў. Гэта было замацавана ў адпаведнай

заяве. У сваім звароце да ўдзельнікаў сустрэчы міністр замежных спраў Сяргей Мартынаў адзначыў намаганні Беларусі па ўмацаванню міжрэлігійнай і міжэтнічнай цяжкасці ў грамадстве на аснове сацыяльна арыентаванай палітыкі дзяржавы.

Асаблівы акцэнт беларускі міністр зрабіў на неабходнасці прызнання ў міжнародным узаемадзеянні ідэі аб разнастайнасці шляхоў прагрэсіўнага развіцця дзяржавы як важнага фактару падтрымкі міжнароднага міру і

бяспекі.

Упершыню гэтая ідэя была выказана прэзідэнтам Беларусі на саміце ААН у верасні 2005 года. Затым яна знайшла сваё адлюстраванне ў выніковым дакуменце саміта кіраўнікоў дзяржаў і ўрадаў краін Руху недалучэння 2005 года.

Сярод мер, якія, па меркаванню беларускага боку, мэтазгодна распачаць на міжнародным узроўні ў сферы садзейнічання міжрэлігійнаму дыялогу і паразуменню, Сяргей Мартынаў назваў пашырэнне адукацыйных і ака-

дэмічных абменаў, скарыстоўванне найноўшых інфармацыйных тэхналогій, павышэнне адказнасці СМІ.

Падчас візіту ў Нью-Йорк беларускі міністр сустрэўся з кіраўнікамі знешнепалітычных ведамстваў Ірданіі, Коста-Рыкі, Кувейта і ПАР. Абмеркаваны пытанні двухбаковага супрацоўніцтва, у тым ліку ў галіне эканомікі і гандлю, пашырэнні дагаворна-прававой базы, а таксама ўмацаванні ўзаемадзеяння ў ААН па розных накірунках дзейнасці арганізацыі.

“Генеральная рэпетыцыя” агульнага падліку

У Маладзечанскім раёне праходзіць пробны перапіс насельніцтва

Ірына Цімохіна

Паводле слоў міністра статыстыкі і аналізу Беларусі Уладзіміра Зіноўскага, на тэрыторыі Маладзечанскага раёна адкрыліся 2 перапісныя, 13 інструктарскіх і 70 асноўных падліковых участкаў. Акрамя таго, створаны 3 інструктарскія і 16 падліковых участкаў у бальніцах, санаторыях, дамах адпачынку. Для арганізацыі апытання людзей, якія па тых або іншых прычынах не жадаюць сустракацца з перапісчыкамі ў сябе дома, у перыяд перапісу насельніцтва будуць дзейнічаць стацыянарныя падліковыя ўчасткі, дзе рэспандэнт у зручны для яго час зможа прадаставіць неабходную інфармацыю. Перапісныя, інструктарскія і стацыянарныя падліковыя ўчасткі ў Маладзечанскім раёне размешчаны ў спецыяльных памяшканнях, абсталяваных тэлефоннай сувяззю і маючых адпаведныя ўмовы для работы часовага персаналу і захоўвання матэрыялаў перапісу.

Пробным перапісам насельніцтва будуць ахоплены больш за дваццаць тысяч чалавек, з іх

амаль дванаццаць тысяч жыхароў горада Маладзечна і каля дзесяці тысяч жыхароў Лебедзеўскага і Цюрлёўскага сельсаветаў. Такім чынам, выбарачнае абследаванне закране і гараджан, і вясцоўцаў. Гэта дасць магчымасць выявіць асаблівасці арганізацыі работы перапіснага персаналу ў гарадскіх паселішчах і сельскай мясцовасці, будзе садзейнічаць дасведчанаму вырашэнню пытанняў перапісу ў далейшым.

Пробны перапіс — своеасабліва “генеральная рэпетыцыя” перад пачаткам поўнамаштабнага перапісу, які пройдзе ў Беларусі ў кастрычніку 2009 года.

Маладзечанскі раён выбраны “выпрабавальнай пляцоўкай”, паколькі ўмовы пражывання насельніцтва, яго асноўныя дэмаграфічныя характарыстыкі адпавядаюць сацыяльна-эканамічным характарыстыкам дзяржавы ў цэлым.

Асноўныя задачы пробнага перапісу — апрабаванне праекта праграмы перапісу насельніцтва і форм перапіснай дакументацыі, праверка прымальнасці метадычных і інструктыўных

Дакладнасць — сутнасць сучаснага перапісу

указанняў па іх запаўненню. Важным аспектам з’яўляецца праверка эфектыўнасці кантрольных мерапрыемстваў у забеспячэнні дакладнасці падліку насельніцтва. І, безумоўна, сваю ролю адыграе вучэбны фактар

— у рэальных умовах атрымаюць неабходны вопыт і веды кіраўнікі і спецыялісты тэрытарыяльных органаў дзяржаўнай статыстыкі, адказныя за падрыхтоўку і правядзенне перапісу насельніцтва.

“Зялёная хваля”: ад Мінска да Калінінграда

Кацярына Дзенісенка

Сёння аўтамабіль ужо не раскоша, а звычайны сродак руху. Але, на жаль, атрымліваць асалоду ад язды на ім падчас становіцца складана. Частыя заторы на дарогах — сапраўдны пакута для вадзіцеляў. У такія моманты самая заповітная іх мара — трапіць у “зялёны калідор”. Але, здаецца, праехаць, ні разу не спыніўшыся на святлафоры, — нешта накшталт навуковай фантастыкі...

Распрацоўка спецыялістаў беларускага аб’яднання “Агат” пераконвае ў адваротным. Ужо з 1999 года ў Мінску эксплуатаецца аўтаматызаваная сістэма кіравання дарожным рухам — так званая “зялёная хваля”. Яна дапамагае стварыць аптымальныя ўмовы для бесперашкоднага руху транспарту. Сутнасць новаўвядзення супрацьзатараў на дарозе ў наступным: на самых буйных вуліцах горада ўстаўляюцца спецыяльныя электронныя табло, на якіх адлюстроўваецца рэкамендуемая хуткасць руху. Інакш, гэта своеасаблівы падказкі для вадзіцеляў. Калі прытрымлівацца прапанаваных

паказальнікаў — кожны святлафор на дадзеным напрамку сустрэне зялёным “вокам”. Унікальнасць сістэмы ў тым, што яна сама падладжваецца пад інтэнсіўнасць транспартнага руху. Спецыяльныя сэнсары сканіруюць інтэнсіўнасць руху аўтамабіляў, а сістэма аўта-

аўтаматызаванай сістэмы кіравання адчулі і расійскія вадзіцелі. Мэрыя Калінінграда звярнулася да беларускага прадпрыемства “Агат” за дапамогай: “электроннае азеляненне” па—беларуску значна дапаможа рэалізаваць праграму павышэння бяспекі на дарозе.

вені адбылася прэзентацыя сістэмы і ўкараненне яе ў доследную эксплуатацыю. Базавае ядро, да якога далучана першая чарга цэнтралізаванай сістэмы аўтаматычнага кіравання дарожным рухам, — вуліца Чарняхоўскага ў Калінінградзе. Уявіце толькі сабе:

выкіду выхляпных газаў — своеасаблівы бонус, які дадаецца да вырашэння асноўнай праблемы — пазбаўлення ад затораў на галоўных дарогах горада.

— Таксама падчас прэзентацыі сістэмы ў нас адбыўся своеасаблівы дэбют: у Калінінградзе мы выкарысталі GSM-сувязь для ўзаемадзеяння з пэўнымі дарожнымі кантралёрамі, — дадаў Яўгеній Кудлай, начальнік аддзела аўтадарожнага руху “Агата”. — У Мінску супрацоўнікі ДАІ аддаюць перавагу правадной сувязі. А тут мы суткнуліся з ваднымі перашкодамі, таму вырашылі выкарыстаць камбінаваны від сувязі з цэнтрам: і правадны, і сатавы.

Дарэчы, ёсць яшчэ адзін грунтоўны аргумент на карысць беларускай аўтаматычнай сістэмы кіравання дарожным рухам. У параўнанні з еўрапейскімі, яна значна таннейшая і адначасова больш адкрытая, прытым на якасць гэта не ўплывае. Наадварот, наша сістэма па функцыянальнай насычанасці, алгарытмічнаму забеспячэнню можа саставіць паўнаўартасную канкурэнцыю вядучым еўрапейскім кампаніям. Аб гэтым сведчыць зацікаўленасць ўсходніх рэгіёнаў Расіі ў супрацоўніцтве з аб’яднаннем “Агат”.

Распрацоўка беларускіх вучоных здольная “разгрузіць” гарадскія вуліцы

матэрыялаў вызначае, колькі будзе гарэць зялёны сігнал святлафора. Прычым лічба на табло пазбаўлена статычнасці: чым бліжэй уключэнне зялёнага сігналу, тым хутчэй рэкамендуецца рухацца.

Сёлета палёку ад выкарыстан-

— Гэта наш першы практычны вопыт замежнага партнёрства, — адзначыў Алег Прышчэпны, начальнік спецыялізаванага канструктарскага ўпраўлення Нацыянальнага даследчага інстытута сродкаў аўтаматызацыі. — У чэр-

сярэдня хуткасць транспартнага патоку на гэтай вуліцы не перавышала 10 кіламетраў у гадзіну! Зараз, дзякуючы нашай сістэме, гэтая лічба павінна павялічыцца ў тры разы. Няхай невялікі, але прагрэс ужо ёсць. Паніжэнне аварыйнасці,

СПАДЧЫНА

Старадрукі як рарытэты нацыянальнай бібліятэкі

Кастусь Карнялюк

Кожны раз, калі даводзіцца працаваць у Нацыянальнай бібліятэцы ў Мінску, імкнуся ў мага глыбей пазнаёміцца з унікальнымі ачыннымі рарытэтамі. І калі бачыш гравюру або “буквіцу” ў такой кнізе — быццам даўняга сябра сустракаеш, свайго папярэдніка. Даведаўся, што ў галоўнай бібліятэцы рэспублікі захоўваецца каля 70 тысяч старадрукаў, рукапісных кніг і рэдкіх выданняў.

Спраўднай жамчужнай калекцыі з’яўляецца адзіны ў Беларусі збор выданняў нашага слыннага земляка, першадрукара Францыска Скарыны — выпускі Бібліі, выдадзеныя ў Празе ў 1517–1519 гадах. Знайшлі сваё пачэснае месца сярод рарытэтаў бібліятэкі і выданні з полацкай друкарні, якая дзейнічала ў 1787–1820 гадах і была створана пры езуіцкім калегіуме. Гэтая друкарня ў свой час выпусціла звыш 500 выданняў на польскай, лацінскай, рускай, італьянскай, нямецкай і французскай мовах. Выдавала яна і

знакаміты “Календарэк полоцкі”, дзе змяшчаліся цікавыя краянаўчыя матэрыялы пра Полацк, а таксама — часопіс “Месеннік полоцкі”. Дарэчы, і сам фонд Нацыянальнай бібліятэкі ў свой час у шэрагу іншых фарміраваўся і з бібліятэк Полацкай езуіцкай калегіі, Віцебскай духоўнай семінарыі, іншых навучальных устаноў Віцебшчыны і Беларусі.

Сярод рарытэтаў Нацы-

янальнай бібліятэкі ёсць таксама прыжыццёвыя выданні Міхаіла Ламаносава, кнігі, выдадзеныя заснавальнікам кнігадрукавання ў Расіі і ва Украіне Іванам Фёдаравым, рукапіс XVI стагоддзя “Тайная тайных, або Арыстоцелевы вароты” на старажытнабеларускай мове, “Кніга хронік” Х.Шэдэля (1493), “Боская каме- дыя” Дантэ (1481).

Рарытэтныя кнігі — гэта галасы нашых далёкіх продкаў, якія і робяць нас, у XXI стагоддзі, нашчадкамі духоўнага жыцця мінулых стагоддзяў. І, дарэчы, само доўгажыхарства кніг залежыць не толькі ад ступені таленту іх стваральнікаў, але і ад нас — чытачоў. Добрая ж кніга — гэта заўсёды падарунак-запавет Аўтара чалавечаму роду.

Там, дзе сыйшліся прырода і гісторыя

Беларусь і Польшча распрацоўваюць трансмежны турыстычны маршрут па Белаежскай пушчы

У рэалізацыі беларуска-польскага праекта “Развіццё трансмежнага турызму ў рэгіёне “Белаежская пушча” ўдзельнічаюць Пружанскі і Камянецкі раёны Брэсцкай вобласці, Свіслацкі раён Гродзенскай вобласці і горад Гайнаўка Падляскага ваяводства (Польшча). Праграмай акрамя распрацоўкі пешаходнага/веласіпеднага маршруту прадугледжана таксама шырокае інфармаванне насельніцтва аб магчымасцях трансмежнага турызму ў гэтым рэгіёне.

У Свіслацкім раёне, у прыватнасці, ужо вызначаны аб’екты, якія будуць уключаны ў маршрут. Гэта помнікі прыроды і гісторыі, а таксама дзве аграсядзібы і база юных турыстаў, дзе можна спыніцца на начлег. Пакуль у рэгіёне толькі два прадпрыемствы працуюць у сферы агратурызму, але ў наступным годзе пачнуць прымаць турыстаў яшчэ дзве аграсядзібы, якія пасля таксама будуць уключаны ў маршрут.

На рэалізацыю праекта плануецца вылучыць каля 185 тысяч еўра. Свіслацкі раён на інфармацыйнае забеспячэнне праекта, упарадкаванне стаянак для турыстаў, выраб паказальнікаў і таблічак, якія размяшчаюцца па маршруце, ужо атрымаў каля 12 мільёнаў беларускіх рублёў.

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Музей расказвае пра лёсы людзей

Кацярына Немагай

Ёсць у Кішынёве адно незвычайнае месца. Гэта не помнік архітэктуры і не навамодны маладзёжны клуб, а музей. Знаходзіцца ён на падвор’і прыватнай сядзібы, а ўсе экспанаты ў ім прысвечаны падзвігам салдат 49-ай гвардзейскай Херсонскай Чырвонасцяжнай дывізіі. Цікава гэта месца нават не сваёй гісторыяй, а тымі сустрэчамі, што ў ім адбываюцца, расказами, праз якія паўстаюць лёсы людзей. Заснавальнікам жа музея з’яўляецца наш суайчынік, ураджэнец Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці Уладзімір Віктаравіч Вайцэховіч. У музеі часта збіраюцца яго сябры — беларусы, жыццёвыя шляхі якія прывялі іх у Кішынёў. На адну такую сустрэчу давялося трапіць і мне. Дагэтуль ў памяці — задумённыя вочы Уладзіміра Віктаравіча, яго кранаючы сэрца апавед.

Уладзімір Вайцэховіч (шосты злева) падчас Параду Перамогі 1945 года ў Маскве

кны баль быў “афарбаваны” выбухамі снарадаў, гудзеннем ваенных самалётаў. Пасталець давялося хутка. Смаленск, бітвы пад Масквой, раненне, шпіталь, зноў баі і раненні. Пасля — паскораныя курсы ў ваенным вучылішчы і абарона Сталінграда. Шмат цераз што давялося прайсці — страх, смерць таварышаў, голад. Але, ведаецца, нічога не хочацца забываць. Таму і вырашыў аднойчы стварыць музей баявой славы. Чаму толькі адной дывізіі? Таму што пра яе шлях ведаю асабіста..

У музеі, які названы “Гвардзеец”, сабрана каля 400 фатаграфій і архіўных дакументаў.

Усе — арыгінальныя. Пытаю ў Уладзіміра Віктаравіча, адкуль жа яны ўзяліся:

— Неяк у сельскагаспадарчым інстытуце, дзе я працую, паказвалі студэнтам фільм пра вайну, пра вызваленне Малдовы. Я пазнаў сябе. Даведаўся, што фотаздымкі зроблены карэспандэнтам газеты “Известия” Анатолям Ламбросам. Звязаўся з ім, і ён мне перадаў усе плёнкі, якімі валодаў. І цяпер пра гісторыю дывізіі даведваюцца наведвальнікі музея. А іх шмат. Часта прыходзяць школьнікі, студэнты, потым прыводзяць знаёмых. Музей стаў месцам збору для членаў беларускага

культурнага таварыства. Тут мы адзначаем святы, тут нараджаецца творчасць — не адзін верш прысвяціў паэт Васіль Бура музею. Гэтае месца натхняе на напісанне новых карцін мастака Вячаслава Ігнаценку. Тут нашы дзеці і ўнукі, даведваюцца пра свае карані, больш цікавяцца і гісторыяй вайны.

Вайна. Менавіта яна, па прызнанню ветэрана, паўплывала на ўсё яго жыццё. Пасля Парада Перамогі ў 1945-м Уладзімір Віктаравіч вярнуўся ў сваю частку, якая перабазіравалася ў Кішынёў. А пасля дэмабілізацыі застаўся ў сталіцы Малдовы на заўсёды. Тут у яго з’явілася сям’я, нарадзіўся сын. Тут скончыў Кішынёўскі сельскагаспадарчы інстытут, а праз некаторы час стаў у ім жа выкладаць, абараніў кандыдацкую дысертацыю, затым — доктарскую, напісаў каля сотні навуковых работ... Нават сёння, нягледзячы на ўзрост (Уладзіміру Віктаравічу ўжо больш за восемдзесят), працягвае вучыць будучых аграномаў у Аграрным універсітэце. Многія з яго выпускнікоў сталі дзяржаўнымі дзеячамі, а некаторыя пайшлі па шляхах свайго настаўніка — у навуку. Менавіта за педагогічную дзейнасць да яго шматлікіх баявых і працоўных

узнагарод напярэдадні 80-гадовага юбілею дадалася яшчэ адна. Уладзімір Віктаравіч Вайцэховіч стаў ганаровым грамадзянінам Рэспублікі Малдова.

Ёсць у кішынёўскім музеі і зусім новыя рэчы. Іх Уладзімір Віктаравіч прывёз два гады таму з расійскай сталіцы, дзе ўдзельнічаў ва ўрачыстасцях, прысвечаных 65-гадоваму юбілею бітвы пад Масквой. Гэта — імяны гадзіннік ад прэзідэнта Расіі, кніга аб маршале Жукаве, скрынка з франтавой пляшкай, мініяцюрная копія помніка воіну-вызваліцелю. Тая паездка ў Маскву на заўсёды запомнілася ветэрану:

— Я наведаў твая мясціны, дзе калісьці ваяваў. Сустрэўся з сынам камандзіра нашай дывізіі генерала Васіля Маргелава, ён таксама перадаў для музея кнігі пра свайго бацьку. Пабачыўся з аднапалчанамі. Невядома, калі нам давядзецца яшчэ сустрэцца...

...Паглядзеўшы на сцены музея, Уладзімір Віктаравіч, нібы ўдыхнуў свежага паветра: “Трэба пашырыць музей, бо ён стаў месцам, якое прыцягвае сюды людзей. Я задумаў стварыць новыя раздзелы, дапоўніць старонкі вайны старонкамі аб пасляваенным жыцці, аб тым, як ушаноўваецца памяць”.

Пад крылом Мельпамены

У Мінску прайшоў IV Міжнародны фестываль “Тэатральны куфар”

Вольга Карней

Дзень пераблытаўся з ноччу, і здавалася, што ў жыцці няма больш нічога, акрамя тэатра, — так перадала сваё ўражанне пра фестываль яго дырэктар Кацярына Саламаха.

Спраўды, рэжым работы “Тэатральнага куфара-2007” быў вельмі напружаным. За пяць дзён глядачы пабачылі шаснаццаць спектакляў у выкананні студэнцкіх тэатральных калектываў з Беларусі, Расіі, Латвіі, Бельгіі, Эстоніі, Швейцарыі і Балгарыі.

Асаблівасцю фестывалю стаў праект “Куфар-У-Руху”, падчас якога калектывы стваралі сумеснае сцэнічнае дзеянне. Яго змест быў даволі філасофскім: акцёры шукалі адказ на пытанне “Што такое жыццё?”. Яны паказалі шэраг мініяцюраў, у аснову якіх былі пакладзены розныя жыццёвыя сітуацыі. Напрыканцы дзеяння глядачы павінны былі прыйсці да высновы, што людзі, нібы артысты, штодня выконваюць кожны сваю ролю, а жыццё ўвогуле падобна на імправізаваны спектакль.

Працавала на поўную моц і журы: да позняй

На адкрыцці IV Міжнароднага фестывалю студэнцкіх тэатраў “Тэатральны куфар-2007”

ночы ішлі спрэчкі наконт пераможцаў. Адзначу, што журы было інтэрнацыянальным: у яго складзе — тэатральныя дзеячы з Францыі, Германіі, Вялікабрытаніі, Беларусі, Ізраіля, Турцыі і Італіі. Госцем фестывалю стаў прэзідэнт Міжнароднай

арганізацыі універсітэцкіх тэатраў Рабэр Жэрмэ. Разам яны і вызначылі ляс удзельнікаў. Прызям за лепшую жаночую ролю была ўзнагароджана Наталля Жук, актрыса беларускага тэатра “Саграт”. Лепшым выканаўцам сярод мужчын быў прызна-

ны акцёр балгарскага тэатра “Spirovite” Марцін Лазарэўскі. Што тычыцца сцэнаграфіі і рэжысуры, то тут лідэрам стаў студэнцкі тэатр Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта імя Ламаносава. Цяжар выбару лепшага спектакля быў ускладнены на

гледачоў. У адрозненні ад журы, аўдыторыя кіравалася выключна пачуццямі, якія выклікаў у яе той ці іншы спектакль. У выніку гран-пры фестывалю атрымала пастаноўка “Свіначыя выбрыкі” тэатра-студыі “Сёмае неба” з Беларусі.

Вандраванне ў часе

Ганна Бандаровіч

У Магілёве аднаўляюць гарадскую ратушу.

Будаўнічы кран, які з’явіўся на Савецкай плошчы ў Магілёве, сёння можна параўнаць са своеасаблівай машынай часу і смела лічыць знакам адраджэння гарадской ратушы. Незайздросна склаўся лёс гэтага помніка гісторыі... Хоць спецыялісты і называлі будынак “лепшым творам грамадзянскай архітэктуры XVII стагоддзя” на тэрыторыі БССР, у 1957 годзе па распараджэнню ўлад ратушу ўзарвалі, а вежу, якая высталяла, абвязалі тросамі і знеслі трактарамі. Гавораць, многія магіляўчане тады плакалі: “У горада вырвалі сэрца”.

Упершыню ідэя аднавіць помнік дойлідства з’явілася ў 1975-м — тады і быў распрацаваны праект гістарычнай рэканструкцыі, які доўгія гады чакаў “лепшых часоў”. Мяркуючы па ўсяму, яны нарэшце надыйшлі: на месцы, дзе некалі стаяла ратуша, пачаліся работы. Па старых чарцяжах і фатаграфіях будуць адноўлены ўсе самыя дробныя дэталі будынка. Дырэктар гарадскога ўпраўлення капітальнага будаўніцтва Генадзь Дзенгалёў упэўнены: “Да канца года ў ратушы будзе дах. А да чэрвеня 2008-га рэканструкцыя завершыцца”.

Хто гучней, той і мацней

Валерыя Стасевіч

Спаборніцтва па аўтагуку і цюнінгу ў 2008 годзе плануецца правесці ў Мінску, Магілёве і Гродне.

А вось у фінале чэмпіянату SPL-клуба па аўтагуку і цюнінгу “Восень-2007” прыз глядацкіх сімпатый дастаўся гамяльчаніну Ігару Нажкову. Па выніках спаборніцтваў большасць пераможных месцаў у розных намінацыях заваявалі аўтааматары з Мінска, расійскага Арла і Кіева. Аб гэтым паведаміў кіраўнік гомельскай студыі “Блюзмабіль” Вячаслаў Надтачэй.

Фінал чэмпіянату SPL-клуба па аўтагуку і цюнінгу “Восень-2007” сабраў у Гомелі больш за 60 аўтамабілістаў з Беларусі, Расіі і Украіны. Падчас спаборніцтваў адбыліся выстава легкавых аўтамабіляў, прайшлі змаганні па неабмежаваным гукавым ціску, якасці гучання і аўтаціюнінгаў. Гасцей і жыхароў горада над Сожам пацешылі таксама выступленні вядомых

Падчас фіналу чэмпіянату “Восень-2007”

творчых калектываў і выканаўцаў абласнога цэнтра, светлавае лазернае шоу.

Упершыню такія спаборніцтва прайшлі ў Гомелі восенню 2006 года. І, як адзначыў Вячаслаў Надтачэй, за гэты час дадзены від аўтагукавога спорту ў Беларусі атрымаў развіццё. “Значна вырасла не толькі колькасць удзельнікаў, але

і ўзровень саміх спаборніцтваў — якасць цюнінга аўтамабіляў і іншае”, — сказаў субяседнік.

У планах арганізатараў — праводзіць такія спаборніцтва і ў іншых рэгіёнах Беларусі. Чакаецца, што ў 2008 годзе фестываль па аўтагуку і цюнінгу пройдзе ў Мінску, Магілёве, Гомелі і Гродне.

Свята карэйскага пісьменства

Дзіяна Грышанова

Студэнцкі харэаграфічны ансамбль Сеульскага жаночага універсітэта мастацтваў гастраліруе з канцэртамі ў Беларусі. Карэйскія артысты выступілі ў Рэспубліканскім Доме дружбы на вечары, прысвечаным Дню нацыянальнага пісьменства Рэспублікі Карэя.

На вечары старшыня Асацыяцыі беларускіх карэйцаў Кімі Ры з захапленнем расказвала пра тое, што цяпер ва ўсім свеце расце цікавасць да карэйскай мовы і культуры. Дарэчы, у Беларусі пражывае больш тысячы карэйцаў, з якіх каля двухсот — у Мінску.

У госці — да аднагодкаў

Больш за тры тысячы дзяцей удзельнічалі ў беларуска-германскім культурна-адукацыйным праекце, які арганізавалі супрацоўнікі Мінскага палаца дзяцей і моладзі і Інстытута імя Гётэ ў беларускай сталіцы.

Як расказала адзін з арганізатараў праекта, загадчыца кабінетам замежнай мовы палаца Кацярына Дабрацова, акцыя была

прымеркавана да правядзення ў Беларусі Года нямецкай культуры.

Па праграме праекта было арганізавана больш за 15 мерапрыемстваў. Аб інтарэсах і праблемах моладзі з двох краін ішла гаворка на семінарах і канферэнцыях, якія прайшлі ў удзелам маладых нямецкіх гасцей з горада Эсэн. Беларускія і нямецкія школьнікі абмеркавалі пытанні, якія іх цікавяць, наведальні музычныя і

Гісторыя карэйскага пісьменства каранямі ідзе ў XV стагоддзе. Да гэтага часу карэйцы не мелі ўласнага пісьменства і выкарыстоўвалі кітайскія іерогліфы. У 1446 годзе быў створаны карэйскі алфавіт, які складаецца з 10 галосных і 14 зычных. Гэтая азбука лічыцца адной з прасцейшых у свеце. Праўда, да пачатку XX стагоддзя карэйскім алфавітам карысталіся ў асноўным жанчыны, а адукаваныя мужчыны павінны былі ведаць іерогліфы.

На вечары ў Доме дружбы гучалі вершы і песні на карэйскай мове, выконвалася нацыянальная музыка. Гасцямі сустрэчы былі прадстаўнікі карэйскай дыяспары, беларускія і карэйскія студэнты.

мастацкія майстэрні, кніжныя выставы. Аб’ектам увагі гасцей з Германіі сталі Мінская дзяржаўная лінгвістычная гімназія-каледж № 24 і сярэдняя школа № 73, дзе дзеці з цікавасцю ўдзельнічалі ў уроках. Пазнаёміліся яны і з жыццём беларускіх аднагодкаў, іх захапленнямі.

Плануецца, што ў Германію з адказным візітам у хуткім часе прыбудзе група беларускіх навучэнцаў.